

פרוטוקול מספר 1/103
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ב', ד' סיון תשס"ז - 14.5.56
בשעה 16.10

משתתפים:

- י. גורדי - היו"ר
- ח. אדיאב
- י. אפרתי
- י. גדר
- א. בהיר
- א. הרצפלד
- ס. חזני
- ז. סוזאייב
- ז. צור
- ס. קלמר
- ח. רובין

מוזמנים:

- מר שפירא - חברת החשמל
- מר גבעוני - משרד האוצר
- מר פזס - משרד האוצר
- מר הנציג - משרד האוצר
- מר שכטר - משרד המשפטים
- מר בזק - מזכיר.

סדר-היום:

חוק יהב מגן, תשס"ז - 1956.

היו"ר י. גורדי: פותח את הישיבה. מסרתי לחברי הוועדה את החששות ששמענו מפי מר שפירא שאם יטילו על חשמל יהב מגן בכוה מזה שיוטל על גז, יפגע הדבר בצריכת החשמל. חלק מחברי הוועדה לא שוכנעו, וחושבים אולי יש סיבות אחרות המביאות את הצרכנים לסדר אינסטלציה של גז.

מר שפירא:

בלון גז עולה עכשיו 2,250 ל"י. האקויוולנט של בלון גז בחשמל עולה 3,260 לירות, כדי לקבל אותה מידת חימום. ההפרש יהיה אפוא 1,010 ל"י לרעת החשמל, לפני הטלת יהב מגן. החישוב הזה בנוי על שימוש טוב בחשמל, כלומר: שימוש בסירים מתאימים וכו'. אם משתמשים בסירי-בישול רגילים, צריכת החשמל לאותה מידת חימום גבוהה עוד יותר, היא יכולה לעלות ב-40%-30%. יהב המגן, כפי שאתם מציעים עכשיו, יעלה את ההפרש בין חשמל וגז ב-70%, כלומר-1,700 ל"י.

מחיר החשמל נמצא בדיון כבר למעלה משנה וחצי. לא העלו אותו עד עכשיו מטעמים שונים. כל העלאה במחיר החשמל תיעשה במסך בית, כי לתעשייה והשקאה אין רוצים להעלות את המחיר, המחירים הנוכחיים לתעשייה והשקאה הם מחירים של הפסד ניכר. 70% צריך להוסיף על המחיר הנוכחי כדי לקבל את המחיר העצמן של השרות בשביל הצרכן. הטובסידיה לתעשייה והשקאה ניתנת אפוא ע"י המחיר למשק-בית ולמאור, חנויות, משרדים וכו'. אין ספק שעכשיו צריך להעלות שוב את המחיר לאלה. ההצעה היא להעלות למשק-בית ב-10 פרוטות, וזם על 10 פרוטות אלו יוטלו עוד שתי פרוטות יהב מגן. לפי המחיר החדש יהיה ההפרש בין מחיר בלון גז ובין האקויוולנט שלו בחשמל 3,590 ל"י - 200%. החלק שעליו יוטל יהב המגן הוא הנותן לנו כיום את הטובסידיה לצרכים היצרניים. עי"כ שעל גז

א.ג.א

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"א)

מר שפירא:

מטילים 11% מסו לעל חשכל 20%, מבדילים את ההפרש עוד יותר. וכבר ראיתי
מודעות בעתונים בנוסח של: "סחיר החשכל עולה - השתמשו בתחליפים שלנו".

נשאלה שאלה אם אין צפויה הגבלה על השימוש בחשכל,
ומכך אני מסיק שאם החשכל יעלה יותר ביוקר, אולי זה יעזר בכנון של הגבלה.
אנו מקווים שלא יהיו הגבלות. ואם יהיו קשיים - אנו מקווים שזה ענין של
שבועיים-שלושה, עד שהתחנה החדשה תיכנס לפעולה.

ה. אריאב:

כיום קיימת בחוק הגבלה של 2,5 לירות, אם יעלו את
סחיר החשכל עתה כפי שמציעים, רק ההעלאה של יחב המגן,
האם יפגע הדבר לפי דעתך במעמד הבינוני?

הינ'ר י. גורי: החלטנו לשחרר את הצריכה עד 2,5 לירות מיהב מנו. כלומר:
החיסוב צריך להיעשות קצת אחרת. להלכה אנו מבדילים את
המחיר ב-20%, אבל למעשה צריך לעשות חשבון ממוצע, כי השחרור על הצריכה עד
2,5 ל'י מוריד את חשבון ההתיקרות. אם רוצים להשוות את שיעור ההעלאה על
חשכל ועל גז, צריך להביא זאת בחשבון, כי על גז איננו מסחררים שום מיניסום
צריכה מיהב המגן.

שאלה שניה: הוועדה מתחבטת בכעיה של הטלת היהב בצורה
סודרבת, גם לאחר ששחררנו את ה-2,5 ל'י הראשונות כליל. אנשי האוצר מסרו
לנו שהם ישבו עם אנשי חברת החשכל ולאחר בירורים רבים התברר שהדבר כרוך
בקשיים טכניים גדולים וצריך להסתלק מהמחשבה הזאת. ואני שואל: אולי בכל
זאת, ע"י מאמץ מסויים שלא יגרום לקשיים שאין להתגבר עליהם, אפשר יהיה
להשיג את המטרה הזאת?

שאלה שלישית: יש משפחות המשתמשות בסונה אחד, ואז, אם
ארבע משפחות צורכות חשכל ב-24 לירות לחודש, יקבלו כולן יחד הנחה של
2,5 ל'י בלבד, ויוצא שיש אפליה לדעתם בהשוואה עם אזרחים אחרים. כאן
מתעוררת במיוחד שאלת הקיבוץ. אולי אפשר למצוא כאן פתרון טכני, כי הבעיה
עומדת לפני כמה מאות בקודות.

מר שפירא:

קיבוץ לא ישלם כלל, אם לחשב כל משפחה בת שני בוגרים.

אשר לשאלת הינ'ר בענין החיסוב של 2,5 ל'י ו-20% - אין
זה נכון לגבי הגז. כי 2,5 ל'י זהו הסכום עבור המאור. השימוש הראשון
שהוא למאור סכומה ע"י 2,5 לירות אלו. מי שמבשל בחשכל, מבשל מעבר לסכום
זה. כלומר: היהב יוטל על בישול, חיסום סיים וכו'. לכן צריך להשוות את
הגז עם עודף סכום החשכל, זה שמעל ל-2,5 ל'י, ואין להביא כלל בחשבון את
ה-2,5 ל'י, כי בגז לא עומדת כלל שאלת מאור. לכן אמרתי שהקיבוץ לא ישלם,
כי החיסוב היה לגבי מאור. אבל הקיבוץ ישלם עבור הבישול, אם הוא מבשל
בחשכל. אך רוב הקיבוצים אינם מבשלים בחשכל.

לנו אין מכשירים לחלוקת הסונה כדי לדעת כמה פעמים
לשחרר בכל סונה 2,5 ל'י. אנו נזכה את ה-2,5 לירות פעם אחת, והקיבוץ
ידרוש מהאוצר להחזיר לו את ההפרש. לנו אין המכשירים לכך. אצלנו אין
הקיבוץ מופיע לפי מספר הנפשות. זאת יודע רק מס-הכנסה. היות ומספר
המקומות הללו איננו גדול ביותר - תצטרך העבודה להיעשות בידיים ולא
במכונות, אבל בתנאי שכל הערעורים יבואו לאוצר ולא אלינו.

אשר למשפחות בעיר, לנו אין כל אפשרות לבדד זאת. אני
רואה בענין זה אלפי ערעורים. כי כיום אנו מכירים צרכן אחד עם חוזה אחד.
אין אנו יודעים באי'ו דירה. יושבת משפחה אחת ובאי'ו דירה יושבות משפחות
אחרות. כאן יתחיל גם ענין דיירי-משנה. הדבר כרוך בקשיים שלא נוכל
להתגבר עליהם. אין לנו כל דרך לסיין זאת.

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

מר שפירא:

אשר לענין הדירוג: האמצעים הטכניים אינם ביד-ינו. אילו אפשר היה להביא טכונה, אפשר היה לעשות זאת. אבל היות וכל החוק הוא ל-12 חודש, לא כדאי לעשות שום דבר.

א. הרצפלד:

אבל כיצד יכולים אנו, כחברי ועדת הכספים, לוותר אל החשמל כמקור לשני מיליון לירות עבור הטס הזה? כיצד נוכל להשיג סכום זה בדרך אחרת?

מר שפירא:

את הגזירה שהטילה עלינו הממשלה, קיבלנו. אמרו לנו: זוהי גזירה, ובאחריות תישא הממשלה. אני רוצה רק להזהיר שהממשלה תצטרך לשאת באחריות רבה מאד. כי הדבר יפגע דווקא במיעוטי-היכולת, אלה שאין ידם משבת להשקיע מאות לירות באינסטלציה של גז ודווקא הם הטבשלים ותחטמים מים בחשמל.

י. בדר:

החשבון שמסר מר שפירא בנוסע על תעריף אחד של מחירי חשמל, ללא הבדל בין תעריף לחימום או לתאורה. חברה החשמל, עפ"י הודאות הממשלה, ביטלה הסדר שהיה קיים קודם, ואשר קיים למעשה בכל העולם, לפיו יש שני תעריפים ושני מונים לחשמל: אחד למאור ואחד לכוח. האם לא טוב היה לחזור לשיטה זו של שני תעריפים ושני מונים?

אני רואה שהבעיה איננה רק בעיית יהב-המגן. החברה טוענת שהיא חייבת להעלות את מחיר החשמל למאור גם בלי יהב המגן, וגם אז יהיה לה קשה להתחרות עם הגז. מכך נובעת בעיה אחרת לחלוטין, שאיננה קשורה כלל ביהב-המגן.

האם קיים באילו מקומות עדיין תעריף שונה ומונה נפרד לחימום ולמאור? והאין זו הדרך היחידה להלחם בגז, ולא ע"י רמסזה על טס יותר כבד על גז?

מר שפירא:

כל מה שאנו מבקשים הוא תנאים לא ברועים טל הגז. אין אנו מבקשים שום פריבילגיות לבני הגז.

יש מציאות מסויימת בארץ המכונה אותנו לעשות את התעריפים כפי שהם. הנסיה כיום בכל העולם היא לבטל את המונים המרובים. יש רק דבר אחד בארץ שאיננו טבעי לעומת ארצות אחרות: אצלנו התעריף הוא הפוך. בעוד שבכל העולם השימוש הראשון יקר יותר וככל שאדם משתמש יותר בחשמל הוא מקבל תעריף יותר זול - הרי אצלנו דווקא השימוש הראשון הוא זול והעודף יקר, מתוך כוונה לתת לצרכן הקטן חשמל יותר זול. אבל דבר זה ספריע את התפתחות השימוש לצרכנים האחרים שיש להם אמצעים אחרים במקום חשמל. נוסף לכך, אנו דורשים טשירות הבית והמסחר טובסידיה להשקאה. סהגז אין דורשים זאת. אנו עומדים בפני טכנה שעקב הטלת יהב המגן לא נוכל להגדיל את מחיר החשמל לצרכי השקאה. אם ההפרש בין חשמל ובין גז עלה על זה של עכשיו, תצטרך הטובסידיה להשקאה להיות בגובה של 210 פרוטות.

סעיף 22 בהצעת-החוק

=====

הינ'ר י. גורי: (קורא את הסעיף).

י. בדר:

נסעיף זה יש להשאיר את סעיף-המשנה ומדבר על סקרה שיהב מגן הוטל שלא כדין. סעיף (ד) כפי שהציע מר שכטר מדבר על קביעה עובדתית ולא על דין. למשל: ייתכן שאדם שינה את שמו, והפקיד איננו מוכן לאשר לאדם בעל השם החדש את התרומה שתדם בעל השם הישן. זאת איננה שגיאה עובדתית, ודבר כזה אין סעיף (ד) המוצע מכסה.

ח. רובין:

צריך להיות כאן סעיף כללי ומדבר על גובה האחוז. לפי הסעיף כפי שהוא עכשיו יש מקום רק למחלוקת על גובה ההכנסה אך לא על גובה האחוז הנדרש.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

היו"ר י. גורני: מדוע מתנגדים כל-כך נציגי הסטלה להכניס סעיף המדבר על סקרה שקבעו שלא כדין?

מר שכטר: עדיין לא כתבנו בשום חוק שניתנת אפשרות של ערעור כשאתה עושה משהו שלא כדין.

ח. אריאב: יש אפשרות אחת: למחוק את כל סעיף 22, ואז ועדת הערעור, כמו במס-הכנסה, תשפוט לפי חכמתה בכל סקרה. אבל כאן נוכחנו לדעת שיש צורך להכניס מספר דברים בולטים. התירוץ שלכם הוא אפוא תירוץ בלבד. כי "שלא כדין" אין פירושו שמישהו פעל טמטש שלא כדין, אלא שפירש את הדין בצורה שונה.

א. בהיר: אינני חושש מפני הכנסת פסקה "שלא כדין". אבל אינני חושב שיש מקום לתת לכל שלושה אנשים אפשרות של פירוש החוק. אילו היה כאן בית-משפט - הרי זה דבר אחר. אבל מכיוון שאין אפשרות לקבוע כאן שופט, אינני חושב שכדאי להכניס פיסקה כזאת. אבל אני מסכים לכך שאם יתעורר אצל מישהו ספק בנוגע ל"שלא כדין", יוכל לפנות לבית-המשפט, כמו במס-הכנסה.

מר שכטר: אני מציע לכתוב: "סכום התרומה שתרם העורך לקרן הסגן אינו מתאים למה שקבע סופית לקרן הסגן".

הו"למט: לקבל את הצעת מר שכטר.

היו"ר י. גורני: בענין הביצורים היתה הצעה של חבר הכנסת בדר: "דין ביצורים שנעשו עפ"י הוראות שלטונות הבטחון, למעט מקלטים", ולמחוק את התוספת של מסק חקלאי. היתה גם הצעה שהזיכוי יהיה רק על אחוז מסויים - חצי.

הו"למט: לקבל את הצעת היו"ר על זיכוי בגובה של חצי ההיטל.

מר שכטר: האם הכוונה היא רק להוצאות מסשיות, או גם להוצאות שמחשבים לפי ימי עבודה?

י. אפרתי: אני מציע להצביע שנית על כל ענין הביצורים, ולהורידו כליל. הדבר יצטמצם לפרטים קטנים מדי. במסק מספר ניתנת בלאו-הכי עזרה. ביצורים אינם מקלטים, ואנו רק נסבך את העניינים.

הו"למט: לבטל את החישוב עבור הביצורים, לפי הצעת חבר הכנסת אפרתי.

לקבל סעיף-משנה: "גם טענה שנהגו שלא כדין יכולה לשמש עילה לערר".

א. בהיר: את ענין הביצורים צריך לדאוג להכניס למס-הכנסה, מסום שמס-הכנסה כדגע מדובר רק על מקלטים.

סעיף 23

היו"ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

י. גורני: אני מציע להוסיף כאן פסקה, כפי שיש בחוק הנוכחי, שהוועדה יכולה להאריך את המועד, בנוגע לזיכוי, ל-30 יום.

א.ב.

ישיבת זעדת הכספים
14.5/56 (אחה"צ)

מ.ר שכטר: אין אנו יכולים לקבל זאת. יש לזכור שיש כאן אפשרויות רבות ומשונות להגיש ערר, ונוסף על כך הוחלט עכשיו להוסיף עוד אפשרות ערר גם בטקרה שאדם חושב שנהגו עמו שלא כדיון. כך יוכל אדם להגיש 5-10 ערעורים במשך שנה, ונוסף לכך תהיה אפשרות להאריך את המועד. זה יעמיס עבודה רבה מדי על הוועדה.

י. בדר: בצוגע. לעצמאיים אין כל ויכוח. מי שקיבל הודעה בכתב - עליו לערער תוך 30 יום. אבל אני מדבר על השכיר שאיבדו סקבל כל הודעה בכתב אלא סנכיים מסכרו. אני מציע לגבי השכירים לכתוב "לאחרונה" במקום "לראשונה". כל זמן שמנכיים מסשכורתו של העובד, הוא רשאי לערער.

מ.ר גבעוני: פירושו של דבר שמי שעוסק בגביית המס אף פעם לא יוכל לדעת אם ענינו של אותו אדם נמצא בשלב של ערעור או לא, כיוון שהוא פנה לוועדה המטפלת בענינו. מה שאין כן במס-הכנסה. כי הוועדה במס-הכנסה היא ועדה מייצגת, ולבית-המשפט מגיעים רק סקרים מעטים. כאן תהיה זו תופעה הסוגית.

י. בדר: בכל זאת צריך לעשות משהו לגבי אלה שמנכיים מסשכורתם מבלי שהם יקבלו כל הודעה בכתב על כך. ואני מציע לכתוב: "ועדת הערר לא תאריך את מועד הערר אלא אם היא משוכנעת שהמערער לא ערער במועד שלא באשמתו".

הרוזנט: לדחות את הצעתו של חבר הכנסת בדר ולקבל את סעיף 23 כפי שנוסח.

הסתייגות: ה. אריאב; י. בדר.

סעיף 24
=====

הינ'ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

י. בדר: אני מציע למחוק את הסלים "ולהורות למנהל להגדילו".

הינ'ר י. גורני: פסקה כזו מקובלת בחוקים רבים, ונוסף לכך משמשת בלם.

הרוזנט: (1) סעיף 24(א) - נתקבל
(2) התיקון של חבר הכנסת בדר בסעיף 24(ב):
"למחוק 'ולהורות למנהל להגדילו' - לא נתקבל

הסתייגות: י. בדר.

(3) סעיף 24(ג) - נתקבל.

הינ'ר י. גורני: סעיף 25 מתבטל.

סעיף 26
=====

הינ'ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

מ.ר בוז: בסעיף זה יש הצעה לחבר הכנסת סנה: "הנשת ערר מעכבת את תשלום אותו חלק של יהב-מגן אשר עלינו הוגש ערר, עד להחלטת ועדת הערר.

הרוזנט: לא לקבל את הצעת חבר הכנסת סנה ולקבל את סעיף 26 כפי שהוצע.
הסתייגות: ס. סנה

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

סעיף 27
=====

הינ'ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

י. גורני: ברור שלפי סעיף 27 הגשת ערר מעכבת את חשלוּם משכורת השכירים.

מר בוזק: בסעיף זה יש הצעה לחבר הכנסת סנה: "יחזור לו עודף הסכום ששולם כאסור תוך חודש ימים".

הרח"ט: הצעתו של חבר הכנסת סנה לא נתקבלה סעיף 27 כפי שהוצע - נתקבל.

הסתייגות: ס. סנה.

סעיף 28
=====

הינ'ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

הרח"ט: סעיף 28 - נתקבל.

הינ'ר י. גורני: בסעיף זה הצעה נאמרה ע"י חבר הכנסת סוזאייב: "לצורך סעיפים 31 ו-32 לפקודה דין יהב סגן ששילמה חברה כד"ן מס-הכנסה".

מר גבעוני: לפי סעיפים אלה חייבת כל חברה בשני אופנים של תשלום על חשבון רווחיה. הסוג הראשון: מט חברות בגובה של 25% שאותו תשלמת החברה ללא כל קשר עם עיסות סכומים אלה לצרכי הפרט במס-הכנסה. בוסף לכך מנכה כל חברה עוד 25% מדיוידנדות, וסכומים אלה מסבשים לצרכי עיסות הפרט לגבי מה שהוא חייב במס-הכנסה. לפי הצעתנו בוסף ענין זה של יהב הסגן למס-חברות. לפי הצעתו של חבר הכנסת סוזאייב הוא מצטרף לאותו חלק שעליו יכול הפרט לקבל את העיסות במס-הכנסה.

י. גורני: זאת היתה גם הצעתי, קודם-כל בנוגע לחברות-ביח.

מר שכטר: חברות-ביח נחשבה לשותפות לגבי התרומות שתרמו בעלי-הביח.

י. גורני: אם הביח - ולא דוקא בית-עסק, יכול זה להיות גם בית דירות - אורגן בצורה שהרכוש כולו רשום על כל השמות - הם ישלמו מההכנסה שיש להם מן הביח. אבל אם הוא מאורגן בצורת חברה, תהיה זו הכנסה של החברה אשר תחלק אותה בין חבריה. למעשה לא ישלמו אז אף פרוטה. אם הביח רשום על שם פלוני-אלמוני, יהיה זה מס פשוט. אם הוא רשום על שם החברה ופלוני-אלמוני הוא חבר בחברה - ישלם מס כפול.

מר גבעוני: אותו דבר אתה יכול לטעון לגבי ^{מס}חברות בכלל.

י. גורני: מס חברות הוא "פלט-רייט", ואילו כאן המס הוא פרוגרסיבי. אתה יוצר כאן מס כפול. ע"י יהב הסגן אתה יוצר מס חברות מחוץ ליהב הסגן.

הרח"ט: לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת סוזאייב.

הסתייגות: י. גורני; ז. סוזאייב.

א.ב.

שיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

היו"ר י. גורלי:

נשארה פתוחה עוד בפרק זה בעיית הגדרת הכנסה.
חבר הכנסת טוזמייב עורך את הבעיה של האנשים
שיש להם תקופת שומה נפרדת על-פי סעיף 7. אנו מציעים להוסיף בסוף סעיף
זה הגדרה גם של שנת 1953 וגם של שנת 1956. "ולגבי ט" שהתיר לו מקיד
השומה עפ"י סעיף 7 לפקודה תקופת שומה מצוחדת - אותה תקופת שומה
שטרביתה באותה שנה". זוהי הצעתו של חבר הכנסת טוזמייב.

הדו"ל: לקבל את בתדספת המוצעת.

פרק רביעי - סעיף 41
=====

היו"ר י. גורלי:

(קורא את הסעיף).

בסעיף (א) יש לי שאלה: כשאנדרים חמשים מיליון,
עומדים על כך שכחוק התקציב ייאמר בפירוש רק 50 מיליון. מבחינה טשפטית
לא משתנה העובדה שאנו התקנו מכשירים על-מנת לגבות 75 מיליון לירות,
אם כי טאחדים זאת. אמנם אני סנכה מן ה-75 מיליון מה אנשים שילמו
כבר לקרן המגן, אבל החוק הזה נותן לי אפשרות לגבות 75 מיליון, אמרת
לא יכולתי לגבות אף פרוטה אחת מעל למה שגבו בהתנדבות.

מר הנציג: החישוב בטופו של דבר יהיה סכום זה בניכוי
מה שכבר קיבלנו.

א. גהיר: אם מקרן-המגן יכנסו לא 25 מיליון אלא 20
מיליון, הרי שסך זה צריך יהיה להכניס לא
50 מיליון אלא 55 מיליון. כדי שביחד נקבל 75 מיליון. לכן יש לכתוב
75 מיליון.

מר גבעוני: הטבלה היא עבור 50 מיליון פלוס משהו, אבל
לא בשביל 75 מיליון.

א. גהיר: אבל בשיבואו לעשות את החישוב כמה כסף נכנס
בסך-הכל, יעשו את החשבון: האם נכנסו בסך-
הכל 75 מיליון או לא. ייתכן שצריך להכניס כאן גם את הטלים "קרן המגן".
אבל אני תובע שיופיע הסכום של 75 מיליון, כדי שיהיה ברור שהמדובר
הוא על 75 מיליון.

בקרן המגן יש סכומים שאינם קשורים עם אנשים
החייבים ביהב, ואני רוצה שגם סכומים אלה ייכנסו לחשבון. משום כך
צריך לכתוב 75 מיליון, ושיהיה ברור שכל הסכומים שנתרמו לקרן המגן
נכנסים לחשבון.

היו"ר י. גורלי:

יש לכך ניסוק נוסף: עשינו צעד של איחוד שני
הדברים. הציבור יודע שבתוקף החוק צריך יהיה
לגבות עתה 75 מיליון, מינוס הסכום שנכנס כבר לקרן המגן. וזאת צריך
לוטר בפירוט בחוק. אפשר לומר: 75 מיליון, כולל 25 מיליון לפי חוק
התקציב מספר 2.

ז. צור:

לי נראה שבסעיף זה צריך להיות מנוסח בכירור
מועד תחילתו ומועד סיומו של תוקף חוק זה,
כדי שיהיה ברור שתוקף החוק הוא לשנה אחת בלבד.

אשר לקרן המגן: האם אנו מתכוונים להשלים את
הסכום של 25 מיליון ע"י הזכיה מהדירוג הנוסף? אני רוצה שיהיה ברור
ע"י טשלמים את 25 המיליון של קרן המגן ע"י היטלים נוספים, כי אני
רוצה בטמ-עקיפין נוספים.

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

י. בדר:

לי היה הרושם שהחלטנו למחוק את סעיף 41(א) בכלל. בוצרה כאן דרך להטיל מסיים חדשים בלי הצעת חוק. בותנים כאן יזמה לחקיקה בידי גוף חדש - "המועצה", כי כתוב: "המטלה בהטלת המועצה" ופירוש הדבר שלא הטלת המועצה לא תוכל המטלה להתחיל בכך. התוקף המשפטי של החלטה כזאת של הכנסת ללא חוק הוא מפורק מאד, כי החלטה איננה תמיד חוקית, אלא אם אין היא מתנגדת לחוק בתכנון. פירושו של דבר שכל אחד יוכל לפנות לבית-המשפט ולטעון: זה בניגוד לחוק, כי זוהי דק החלטה של הכנסת ולא חוק. כל החסכון שנפרוצ'דורה כזאת של החלטה ולא חוק הוא בקריאה הראשונה שעליה יפסחו. נוצר כאן אפוא מצב, כמו בצוים, שהוועדה יכולה דק לקבל או לא לקבל את ההצעה, אך איננה יכולה לשנות ולא להוסיף. בעוד שמכונסים גורם נוסף לחקיקה: את המועצה. נוסף לכך משנה החוק הזה את הכלל שנתקבל בפקודת סדרי השלטון והמשפט לפיו אי-אפשר להטיל מסיים אלא בדרך של חוק. לכן אני מציע למחוק את סעיף 41 כולו.

היו"ר י. גורי:

אני חושב שמע"ף זה סיותר, גם כי מטיים שונים. אפשר לעשות כל מה שרוצים בהתאם למע"ף 41 גם אם מוחקים את סעיף (א), כי סעיף זה חוסך דק את הקריאה הראשונה, וזה איננו ציטוק.

חזני:

גם לדעתי כל הסעיף סיותר. ראשית, לדעתי פגם הוא אם רוצים לחסוך את הקריאה הראשונה. כי בקריאה השניה יכולים להביע את דעתם דק המתנגדים לחוק - בהסתייבויות, ובעד החוק רשאי לדבר דק היו"ר. אך ייתכן שיש חברי כנסת שהם בעד החוק ורוצים להביע את דעתם, ובהעדר קריאה ראשונה לא יוכלו לעשות זאת. נוסף לכך ראינו כבר שחוקים המובאים לוועדה אפשר לשנות אותם הרבה לאחר שיקול ודיון, ואיננו רואה מדוע נשלול מעצמנו את האפשרות הזאת ונשאיר לעצמנו את האפשרות דק לאשר את ההצעה או לדחותה.

ח. רובינ:

סעיף 22, איננו דרוש כי איננו מעלה על הדעת שבדרך זו ינסו להטיל מסיים ישירים. ולגבי מסיים בלתי ישירים יש למטלה אמצעים אחרים שלא באמצעות סעיף כזה, ולכן הוא סיותר.

א. הרצפלד:

את המועצה הכנסנו לחוק משום הטעם הציבורי שבדבר. עתה מעמיד חבר הכנסת בדר את הענין כאילו המועצה היא דק שלב נוסף בטולם החקיקה, וחו לא. אין אנו יכולים להתייחס על הטעם הציבורי שבמועצה.

י. בדר:

איננו מתנגד למועצה, אבל לא בסעיף זה.

א. בהיר:

אני מציע בסעיף 1 של החוק להוסיף: "טובל בזה יהב מגן הכולל השלטה לקרן המגן, בטכום של 75 מיליון לירות".

את סעיף 41(א) אני מציע למחוק, ובמקומו לנסח סעיף אחר: "נתברר תוך שנה טיום תחילתו של חוק זה כי הגביה לפי חוק זה, כולל הטכומים שנתרמו לקרן המגן, לא תגיע לסכום של 75 מיליון ל"י - תציע המטלה לכנסת היטלים נוספים להשלמת הגביה של הטכום האמור". אני רוצה שבתוך חוק זה יהיה ברור שהחוק מטיל על המטלה חובה לדאוג לכך שאם יתברר שהטכומים אינם מספיקים להשגת המטרה - היא חייבת להציע צעדים נוספים, כלומר: אני מחייב את המטלה לדאוג להכנסת הטכום של 75 מיליון.

היו"ר י. גורי:

אתה טשיג את המטרה ההפוכה מזו שאתה מתכוון: אם ייכנסו דק 65 בטכום 75 מיליון, לפי דבריך אתה מחייב את המטלה לבוא ולהציע עוד 10 מיליון, ואילו אם אתה משאיר את השאלה פתוחה - יכולה המטלה לבוא ולהציע עוד 40 מיליון.

א. בהיר:

אבל אני רוצה לחייב את המטלה להציע את 10 המיליון, ולא שתהיה רשאית.

החלטה: למחוק את סעיף 41.

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

סעיף 42

=====

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. גורני:

מר הנציג:
לא ידוע לי מדוע הוגבלה פקודת המסים רק לגבי החלק השני. יש דברים רבים, כמו רדיו וטלפונים, שאם לא תהיה עליהם פקודת גביה לא נדע כיצד לעשות זאת.

ח. רובנין:
אינני חושב שצריך לתת לממשלה סטכות לעקל מכשיר רדיו של אדם בגלל שלוש לירות שהוא חייב. אפשר לומר זאת בכל סעיף בנפרד. אפשר לתת לגבי מס זה אותן אפשרויות שיש לגבי יתר המסים, ואינני מציע לחדש בענין זה כאן. כל ההגבלות הקיימות לגבי המסים הבלתי-ישירים כיום צריכות לחול גם בנוגע לענין זה, לחומרה או לקולא.

הדחלט: סעיף 42 כפי שכתוב - נתקבל.
על יתר הדברים יוחלו הסנקציות כמו בכל המסים הבלתי-ישירים (לפי הצעת חבר הכנסת רובנין).

סעיפים 43, 44, 45

=====

(קורא את הסעיפים).

היו"ר י. גורני:

הדחלט: סעיפים 43, 44, 45 - נתקבלו.

סעיף 46

=====

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. גורני:

ח. רובנין:
האם כוונת האוצר שקרן המגן תוכר כניכוי? ומהי עטדת האוצר לגופו של ענין, שלא מבחינת הניסוח?

מר גבעוני:
כשאנו מדברים על יהב המגן אנו כוללים גם את קרן המגן. בשעתו התיר נציב מס-הכנסה לתקופת הקרן את ניכוי הקרן במסגרת סעיף 16 לפקודה (תרומות), לא לצרכי סעיף 11. (סעיף 11 לפקודת מס-הכנסה משמעותו הוצאה שאיננה חייבת במס-הכנסה). כמובן שהחוק הזה איננו יכול לגטל את ההרשאה שניתנה אז.

ז. סוואייב:
למשל: אדם שתרם לקרן המגן 100 לירות, וחייב ליהב 300 ל"י, כלומר: עוד 200. האם פירוש הדבר שישלם ליהב 200 לירות ואת 100 הלירות - במסגרת סעיף 16?

מר גבעוני:
כן. לא בהתאם לחוק הזה אלא בהתאם להרשאה שניתנה ע"י נציב מס-הכנסה. מי שישלם להבא, לא תחול עליו ההרשאה וישלם לפי החוק הזה.

ח. רובנין:
אבל מתוך ה"לאו" כאן משתמע ה"כן" לגבי קרן המגן. אני מציע לכתוב בחוק בדיוק את הדברים שהטביר לנו מר גבעוני, כדי שיהיה ברור לכל מהי הכוונה.

מר גבעוני:
אין צורך לעשות זאת, כי יהב המגן כולל את קרן המגן, ואילו ההרשאה ניתנה בשעתו לגבי קרן המגן בלבד. עכ"פ, אין לי התנגדות למחוק את הסעיף.

א.ב.

ש"צ ועדת הכספים
(אחה"צ) 14.5/56

מר הניג: בין אם הסעיף כתוב רבין אם אינו כתוב,
אותו דין יהיה.

החלט: למחוק את סעיף 46.

סעיף 47
=====

היו"ר י. גורי: (קורא את הסעיף).

י. גורי: אני מתנגד לסעיף זה עקרונית. אינני מסכים
שהתחייבות שניתנה ללא תוקף תהפך למס.
שנית, אני חושב שסעיף זה טיותר היום. אם אדם משלם פחות מיהב הסגן -
הרי יהיה חייב לשלם את ההפרש בתור יהב סגן. אם התחייב לשלם יותר
מיהב הסגן - אני מציע שנשאיר לו את התחייבותו כהתחייבות.

מר שכטר: מה דינו של אדם שקיבל קבלה על כל הסכום -
גם על ההתחייבות שטרם שולמה, שאז חייבים
לזכות אותו בכל הסכום כי בידינו קבלה, אך הוא לא ישלם? שטר אמנם זה
כסף, אבל הוועד הציבורי בינתיים חזל להתקיים.

מר גבעוני: הסעיף הזה נובע בעיקר לעצמאיים ולא לשכירים.
לא ידוע לי על התחייבויות בכתב - ופה הרי
מדובר על התחייבויות בכתב - שניתנו ע"י שכירים. התחייבותו של שכיר
עפ"י הוראות חוק זה אינה באה עוד בחשבון, היא נכנסת לתוך החשבון של
השיעורים פחות מה ששילם למעשה. אבל פה מדובר על עצמאי שנתן במקום
מזומנים התחייבות בכתב, כלומר: שהועמד ע"כ במצב יותר טוב.

י. גורי: שוכנעתי. אני חוזר בי מהצעתי.

מר שכטר: בסעיף זה צריך להוסיף את הטלים: "שניתנה
או שנועדה לוועד הציבורי".

החלט: סעיף 47 - נתקבל.

סעיף 48
=====

היו"ר י. גורי: (קורא את הסעיף).

החלט: סעיף 48 - נתקבל.

סעיף 49
=====

היו"ר י. גורי: (קורא את הסעיף).

פה יש הצעת תיקון של חבר הכנסת רובין
שתוקף המינוי יהיה מיום פרסומו ברשומות.

מר הניג: זה רק יכביד ללא צורך, כי החוק צריך להיות
מופעל מיד והפרסום ברשומות געשה כעבור שבוע

י. סוזאייב: האם יכול מישהו לערער על כל פעולה שנעשתה
ע"י פקיד שמינויו טרם פורסם ברשומות?
אם כן - התיקון שמציע חבר הכנסת רובין מתקבל על הדעת.

החלט: לקבל את סעיף 49 בתוספת התיקון שהציע
חבר הכנסת רובין שתוקף המינוי יהיה
מיום פרסומו ברשומות.

א.ב.

שיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

סעיף 50
=====

היו"ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

פה יש לי הצעה. במקום: "המטלה מטונה על ביצועו" לכתוב: "שר האוצר מטונה". המטלה כגוף איננה יכולה להיות מטונה על ביצוע חוק. בכל החוקים מטונה אחד השרים על הביצוע.

ח. רובין: אני מציע: "לאחר התייעצות עם המועצה" במקום "בהטלה הטועה".

החלט: לכתוב "שר האוצר מטונה" במקום "המטלה מטונה"; לכתוב: "בהתייעצות עם המועצה" במקום "עפ"י הטלה הטועה"; לקבל את סעיף 50 בתוספת שני התיקונים הנ"ל.

סעיף 20
=====

היו"ר י. גורני: (קורא את הסעיף).

מר הניג: הוועדה החליטה לחזור לסעיף זה כי חשבה שהואיל זרוב העובדים עובדים השנה באותו מקום בו עבדו בשנה שעברה והמעביד ניכה בשנה שעברה תרומות לקרן המגן ויודע כמה ניכה - יש לתת עכשיו למעביד להפחית אוטומטית את הניכוי מן המס. אבל מתברר שבדוב המקרים לא המעביד ניכה את התרומה אלא ועד העובדים או משלחת מסעם הועד הציבורי שביקרה במקום העבודה. אם ניתן עכשיו רשות למעביד לנכות - תיגרם אפליה לרעת העובדים ששילמו באמצעות ועד העובדים או משלחת קרן המגן. היות וניכוי ממסכורות אי-אפשר לעשות לפני שיתקנו תקנות - נקבע בעת שנגיע לתקנות את הסודוס בנוגע לניכוי התרומות לקרן המסן.

ח. רובין: אינני מוכן להשאיר את השאלה הזאת לתקנות. שהאוצר יתקין. על הבעיה כיצד לעשות זאת יתן האוצר תשובה, אבל לא בתקנות.

מר שבסר: בסוף סעיף 20, אחרי הטלים "עפ"י הוראות סעיף 6", מציע האוצר: "בין לפי הודעה לפי סעיף 14(ב) ובין אם נמסר לו אישור עפ"י סעיף 14(ד)".

ח. רובין: מה קורה אם אדם שילם ליהב מגן, וכעבור חצי שנה התברר ששילם יותר מדי? לפי החוק הזה הוא יוכל לקבל את הכסף בחזרה רק אם ילך לבית-משפט, בניגוד למס-הכנסה.

מר הניג: יש והעצין ילך לוועדת הערר ויש שילך לבית-המשפט. אם חויב אדם לשלם 500 ל"י ואמנם שילם אותם אז טוען ששילם יותר מדי - ילך אז לוועדת הערר ולא לבית-המשפט.

ג. סוזאייב: לפני שאנו עוזרים לסעיף הגא ברצוני לברך את חבר הכנסת רובין בשם הוועדה, אותו ואת מפלגתו, לשחרור אורן.

היו"ר י. גורני: אשלח מברק למפ"ם, לקיבוץ מזרע ולמשפחה, בשם ועדת הכספים שקיבלה החלטה בישיבתה לברך אותם לרגל שחרורו של מרדכי אורן.

ישיבת ועדת הכספים
14.5.56 (אחה"צ)

י. גדר:
יש לי הצעה לסעיף נוסף: הכנסת תבחר ועדת חקירה מיוחדת שתפקידה לבדוק את תקציב הממשלה לשנת 1956/57 ולהעביר מחלקיו, מסעיפיים, מסעיפי-המסנה שלו ונפרטיו לתקציב הבטחון (מספר 2) מכום הדרוש להשלמת הוצאותיו, ומכל מקום לא פחות מ-25 מיליון לירות.

היו"ר י. גורי:
יש לי הצעה שכנגוד: תבוא הודעה - לא בגוף החוק - שוועדת הכספים תבחון את האפשרות של קימוצים אפשריים בתקציב 1956/57.

א. בתיר:
אני מבקש מחבר הכנסת בדר שלא ישתמש בענין זה לצרכי הסתייגות. אינני רוצה לעשות את הדבר הזה לענין של ויכוח מטלגתי ואינני רוצה להצביע נגד הסתייגות כזאת. לעצם הענין אני חושב שוועדת הכספים ביחד עם הממשלה צריכה לבדוק ברצינות את בעיית הקימוצים. אני מוכן לבדוק אם את הרעיון של הקטת ועדה בכנסת מקיר אל קיר למטרה זו. בדמה לי שהודעתו של היו"ר שימטור בשם הוועדה כולה - אם נקבל ונבצע הודעה זו - תחייב אותנו לשתף בבדיקה זו גם את מפלגות האופוזיציה ויהיה זה יותר יעיל מאשר הצבעה בענין זה. אין אמנם חלטה על כך בממשלה ובקואליציה, אבל אני בטוח שלא תהיה התנגדות.

י. גדר:
אבדוק את הדבר כסיעתי, אבל בינתיים זהו הצעתי. גם חבר הכנסת סוזאייב הציע להוציא סכומים מן התקציב הרגיל ותקציב הפיתוח, ויציע זאת גם בתור הסתייגויות לתקציב הרגיל. סיעתי בחרה בדרך שונה. ההבדל המהותי בין הצעתנו ובין זו של חבר הכנסת סוזאייב היא שהוא מתכוון בעיקר להשלמת ה-65 מיליון, בעוד שהצעתנו שואפת ליותר.

א. הרצפלד:
אני כשלעצמי מסוכנע שאין מה לעשות בתקציב זה. אותו עוד. אבל הייתי מעוניין שבהזדמנות זו תיעשה גם טריקה לגבי ה-75 מיליון.

ס. קלמר:
ברור שאם נבוא לקמץ מתקציב הרגיל כל משהו יטען שאינו יכול. אבל מבחינה ציבורית צריך היה להחליט בצורה גלובאלית ואכזרית: לקמץ באחוז אחד בתקציב הרגיל - כלומר: 8 מיליון. אם ניכנס לפרטים בתקציב ברור שלא נוכל לקמץ.

ג. סוזאייב:
אני שומע לא פעם מחברי הקואליציה שקימוצים נוספים בתקציב אינם באים בחשבון. אבל עלינו לזכור שנטל המסים במדינה מזמן עבר את הגבול. אין כל פתרון אלא לתקן בצורה דראסטית את התקציבים בכיוון של קימוץ. אחרת לא נוכל להבריא את המשק. אילו היו באים סחר וטוענים: עלינו לקנות תוחח ואין אפשרות לעשות זאת אלא אם יקמץ כל משהו את הוצאותיו ב-10% - אני יודע מנסיוני במשרד המסחר והתעשייה שאפשר היה לקמץ זאת והעבודה לא היתה טובלת והיה כסף לקנות אותו תוחח. הוא הדין בתקציב הפיתוח. הביטחון המושמעת עכשיו בנוגע לקימוצים בתקציב הפיתוח שונה מזו שהושמעה לפני שנתיים. אין אנו יכולים לצאת ידי חובתנו בפורמולה שהציע היו"ר על הודעה שוועדת הכספים תבחון אפשרות של קימוצים. הרי אנו עושים זאת כביכול כל השנה בעבודתנו היומ-יומית. הדבר יכול להצליח רק אם הממשלה תעמיד את המשרדים והמנגנון בפני ברירה: לחסוך ויהי מה.

שום כך אני חושב שהצעתנו והצעת חבר הכנסת בדר איננה הפגנתית ולא לצורך דימוגיה. זוהי הדרך היחידה בה צריכה הממשלה ללכת. אילו היה חבר הכנסת בהיר מציע ועדה פרלמנטרית שתפקידה לא לבדוק אם אפשר אלא למצוא את הסכומים ולהראות את המקום בו אפשר לקמץ - הייתי מצטרף.

ה. רובינ:
לא נראות לי ההצעות על קימוצים אוטומטיים של אחוז כלשהו. אם נקמץ למשל במשרד הדואר 2%, פירוש הדבר פחות שירותים. הוא הדין בחינוך, בבריאות וכו'. כמובן יש מקומות מהם אפשר לקחת.

י. נדר:

ענין זה איננו חסרון מפלגתי. גם בכנסת
הבעת את דעתי שהמס הזה הוא הרסני לכלכלה.
כל הנימוקים שהוסמנו כאן אין החייל יכול להתחשב בהם. הוא יודע
שתמורת כל כלי שלא יקבל - ישלם בדט. אבל להטיל היום עומט על המסק,
בסכום של 50 מיליון נוטפים, דבר זה פוגע יותר ויותר בייצור. ובסופו
של דבר גם העובד, אם הוא מבביל את צריכתו, פוגע בייצור וגם במעסוקה.
50 מיליון אלו שיוצאו לבטחון יתכו תעסוקה יותר מ-50 מיליון אחרים,
כי זה כולל ביצורים, מקלטים, תעשייה צבאית, טילזאיים, תשלומים למשפחות
וכו'. אני אומר בכנות שמס נוסף זה הוא הרסני, ואינני יודע כיצד
תצביע סיעתך בענין זה. אני כמעט בטוח שלא תצביע נגד, אבל המסק הזה
אינו יכול לעמוד בעומט נוסף של תקציבים, ואין זה נכון שאי-אפשר לקמץ.

הינ'ר י. נורי:

יש בענין זה שלש הצעות: א) הצעת חברי
הכנסת בדר-סוזאייב על ועדה פרלמנטרית.
גם הצעה זו נופלת: ב) הצעה, שוועדת הכספים תבדוק אפשרות של קיטוצים
בתקציב, ואני מתכוון לבדיקה רצינית, או: ג) הצעת חבר הכנסת קלמר
קיטוץ גלובאלי של אחוז אחד.

הרחל'ט: לא לקבל את הצעת חברי הכנסת בדר-סוזאייב

המתייגות: י. נדר; ז. סוזאייב.

מ. קלמר:

תיקון להצעה: כוונתי לקיטוץ של אחוז אחד
מהתקציב כולו. כמובן שאין ועדת הכספים
יכולה לעשות זאת. לא חשוב לי כיצד ייעשה הקיטוץ הזה וכיצד הוא יתחלק
ע"י הממשלה בתוך משרדיה השונים, אבל הסכום הכולל אריך להיות אחוז
אחד מכלל התקציב.

הינ'ר י. נורי:

הצעה המנוסחת היא: "ועדת הכספים תבחון
כל אפשרות של קיטוץ בתקציב 1956/57". שר
האוצר הודיע גם בוועדת הכספים וגם בכנסת שהוא מסכים שתיעשה בדיקה
כזאת.

ג. בהיר:

אני מציע לנסח את הצעת הינ'ר: "מתוך
ראיית הצורך להעביר לסעיף של תקציב
הבטחון סכומים נוספים שמעייפי תקציב אחרים, תבחון ועדת הכספים בדיקה
יסודית של כל סעיפי התקציב, ביחד עם משרד האוצר, תוך הזמן הקצר
ביותר".

הרחל'ט: לא לקבל את הצעת חבר הכנסת קלמר

לקבל את הצעת גורי-בהיר.

המתייגות: מ. קלמר.

לפני כן רשמה א.ב.

א.ס.

נחזור לפרק הראשון ונעבור על הסעיפים
שלא הצבענו בהם.

היו"ר י. גורי:

סעיף 1
=====

אני מציע להוסיף בטעיף זה את המלים
"סך 75 מיליון לירות".

א. בהיר:

הצבעה

הצעת חבר הכנסת א. בהיר - נתקבלה.

סעיף 4
=====

יש כאן תוספת בסיפא של הגדרה שנת 1953
ובסיפא של הגדרת שנת 1956 בנוסח זה:
"ולגבי מי שהתיר לו פקיד השומה על פי סעיף 7 לפקודה, תקופת שומה
מיוחדת, אותה תקופת שומה שטרביתה באותה שנה".

היו"ר י. גורי:

הצבעה

הצעת יו"ר הוועדה - נתקבלה.

סעיף 6
=====

יש להוסיף לאחר סעיף (א) סעיף (ב) האומר:
"דין ניכוי מסשכורת לקרן המגן על ידי משלם
המשכורת כדין תרומה לפי סעיף קטן (א)".

מר ד. שכטר:

בצביע על כל סעיפי הסעיף: (א) (ב) (ג) ו-(ד).

היו"ר י. גורי:

הצבעה

סעיף 6 כפי ההצעה - נתקבל.

סעיף 7
=====

כאן מציעים למחוק את המלה "נשוי". אם אין
התנגדות - הדבר מוסכם.

היו"ר י. גורי:

הצבעה

סעיף 7 כפי שהוצע - נתקבל.

סעיף 14
=====

יש סתירה גלויה בין סעיף 47 לבין סעיף
14(ג).

י. גורי:

נכתוב במפורש כי המדובר בהתחייבות בכתב.

היו"ר י. גורי:

אין התחייבות אחרת אלא בכתב. כל ההתחייבויות
הן בכתב.

מר ד. שכטר:

אפשר לכתוב כתב-התחייבות.

ח. רובנין:

מר ד. שכטר:

בסדר.

ה צ ב ע ה

סעיף 14 על כל סעיפיו - בתקבל.

ס ע י ף 15
=====

הצבעה. בתקבל.

ס ע י ף 16
=====

הצבעה. בתקבל.

מר ד. שכטר:

עכשיו באים הסעיפים 20 ו-22. סעיף 20 אומר: "אדם החייב במקדמה על פי סעיף 12 ואשר בשנת 1956 היתה לו גם הכנסה מטשכורת ינכה הטבהל לפי בקשת אותו אדם סכומי המקדמה שהוא חייב בה את הסכומים שניכרו לו מטשכורתו לפי סעיף 19 (ג)."

ה צ ב ע ה

סעיף 20 כפי שהוצע - בתקבל.

מר ד. שכטר:

עכשיו בא סעיף 21 האומר: "הטבהל יורה לשלמי משכורת להקטין את סכום הניכויים שעליהם לנכות על פי סעיף 19 (ג), אם קבע. בין על יסוד ההצהרה שנמסרה לו לפי סעיף 15 (ג) ובין על יסוד בקשת מקבל משכורת שצורף לה אשור על פי סעיף 15 (ד)."

מ. חזני:

לפני הצהרים דובר אחרת. אני מבין שאם הוא ממשיך באותו מקום עבודה - המעביד אוטומטית מנכה ממנו.

מר חזני:

אמרת כבר כי זה נובע למיעוט עובדים. אם תכניס את הסעיף הזה תיצור אפליה בין עובדים לעובדים. התמכת על העובדה שברוב המקרים המעביד ניכה, אולם ברצונו את הדבר וראינו כי אין זה כך במציאות.

הי"ר י. גורני:

אני יודע אם הצבענו באופן פורמאלי, אולם ברור לי כי בקשנו סכום לתת לזה ביטוי בנוסח המשפטי.

י. גורני:

אני רוצה להביא מחאה חמורה. מילולא ההערות שנשמעו פה היה סעיף זה עובר בנוסחה המובחנת לפנינו. היות והצעת בהיר בתקבלה לפני הצהרים מחובת המשפטנים לבסח הצעות שנתקבלו ולא נוסחאות אחרות.

הי"ר י. גורני:

בחלק מדברייך אתה צודק, בזה שרצית להעמיד את הדברים על אמיתותם. אולם לא היתה אכל כוונה להעלים.

מ. חזני:

ללא ספק יכולים היועצים המשפטנים לבוא לוועדה ולומר: אמנם סיכמתם אבל אנו מייעצים לכם לרונן בכך מחדש, אולם הפעם הנוהג היה משונה. לא כך היו הדברים.

מ.ז. שכטר:

אני קורא סעיף (א).

"המנהל יורה למשלמי מסכורת להקטין את סכום הניכויים שעליהם לנכות על פי סעיף 19(ג), אם קבע כי מקבלי אותה מסכורת זכאים לזיכוי על פי הוראות סעיף 6, בין על יסוד ההצהרה שנמסרה לו לפי סעיף 15(ג) ובין על יסוד בקשת מקבל מסכורת שצורף לה אשור על פי סעיף 1(ד).

מ. הניג:

אני קורא סעיף (ב).

על אף האמור בסעיף קטן (א) משלם מסכורת שניכה ממסכורתו של אדם פלוני סכום כתרומה לועד הצבורי לקרן המגן יפחית אחת לכל חודש מסכום הניכוי שהוא חייב לנכותו על פי סעיף 19(ג) חלק עשירי מסכום התרומה, ובלבד שמשלם המסכורת הודיע למנהל לפי סעיף 15(ג) על התרומות שניכה לועד הצבורי לקרן המגן ממסכורתו של אותו אדם.

מ. גבעוני:

אנו עומדים על הצעתנו מתוך שלשה טעמים עיקריים: (א) נתבטסנו בהצעתנו על הנסיון שהיה לנו, לפיו הוכח כי אין לסמוך כל כך על הטענידים; (ב) הניסוק השני נגד ההצעה הזאת הוא בכך שלמעשה אנו מכניסים בדרך זו אלמנט שכוחו אינו יפה כלפי כל אחד. הבעיה אינה רק של אפליה. הבעיה היא בכך, שזה גם אפליה וגם קשי אדמיניסטרטיבי. המנגנון לא יוכל לעבוד בצורה כזאת. יש עובדים שניכו להם והם גם שילמו בדרכים אחרות, כמו: ועדים מקומיים וכו'. בצורה זו נאבד את הסכומים האלה. (ג) אנו רוצים לספל באיש רק פעם אחת בלבד, והצעה זו אינה מאפשרת לנו הדבר הזה.

מתוך שלשה הנימוקים האלה אנו עומדים על

הצעתנו.

היו"ר י. גורי:

הדבר הוברר די צרכו ולא ניכנס עתה לדיון.

מ. חזני:

אני מבקש שלא ייאמר, ובלבד שיודיעו למנהל אלא, ובלבד שימציא למנהל את המיסמכים על

יסוד מה נתן את הזיכוי."

הצבעה

נוסח שכטר-הניג - ג ת ק ב ל.

מ. ז. שכטר:

(קורא סעיף 22) (ב) "סכום התרומה שתרם לפי סעיף 12 ינוכה בגביית סכום יהב המגן

שקבע לפי סעיף 18."

י. ברר:

לא סכום יהב-מגן אלא סכום המקדמה.

מ. ז. שכטר:

אני מסכים.

הצבעה

סעיף 19 על כל חלקיו - ג ת ק ב ל.

הינ"ר י. גנרי:

אנו עוברים למשקאות קרים.

ט. חזני:

ישבנו עם אנשי הטמפו והמכס והגענו להצעה סוסכמת. התברר לנו כי לא רק הטמפו והקנקן אלא גם כמה סוגי משקאות אחרים שהם על סהרת הטוכד, סחירים לצרכן הוא כמחיר הטמפו והקנקן. אנשו הטמפו צעקו ובצדק: למה תטילו יהב-טגן רק עלינו. הם ביקשו להכניס למעגל את כל המשקאות מסוג א', והיות והיינו קשורים למחיר לא היתה לנו דרך אחרת אלא להעמיד את המחיר לא על מאה פרוטה הבקבוק אלא על שמונים פרוטה הבקבוק. בזה תסכו גם אנשי המכס.

כן יש משקאות סמותקים שאינם עממיים ואינם מופיעים באינדקס, משקאות מסוג ב' שמחירם הקמעונאי הוא 65 פרוטה, כלומר מתקרב לשמונים פרוטה. אנשי הטמפו ביקשו להטיל גם על סוגי משקאות אלה שאינם עממיים.

בארץ מייצרים כ-25 מיליון בקבוקים מסוג א' בעשרה מפעלים בערך. מזה 12 מיליון מיוצר על ידי טמפו וקנקן. יתר הסוגים - סוג ב', שלפחות כשליש גם הוא מיוצר על ידי אותם בתי חרושת גדולים המייצרים סוג א'. אנשי הטמפו טענו כי אם לא יטילו על משקאות מסוג ב' יעברו הכל לייצור משקאות מסוג ב' ועל ידי כך תרד ההכנסה של סוג א'.

על כן החלטנו להטיל על משקאות מסוג א' עשרים פרוטה ועל משקאות מסוג ב' עשר פרוטות. ברור כי לא יהיה באפשרות אנשי הנוצר להשתלט על כל בתי החרושת המייצרים משקאות מסוג ב', אולם תהיה אפשרות להשתלט על חלקם הגדול. חצי מיליון ל"י נקבל ממשקאות סוג א'. כן החלטנו לא לקשור את עצמנו עם בקבוקים או כסויות כי אלה ניתנים לשינוי. אנו מציעים לקבוע את ההיטל לפי אחוז המחיר הסיטונאי: משקאות סוג א' - 25% מהמחיר הסיטונאי ומשקאות סוג ב' - 15% מהמחיר הסיטונאי.

יש תרכיזים כמיץ לימון הנסכר לשיטוש ביתי שאינם באינדקס. לא מצאנו לנכון להוציא אותם מן הכלל.

ח. רובינ:

הייתי בין אלה שטענו: מה נעשה אם הייצורנים יורידו את המחיר מ-120 פרוטה ל-115 פרוטה. אני יודע כי ענין המשקאות הקרים מהווה נקודה רגישה, אולם בעקבות הטענה ההיא החלטנו להעמיד את המשקה עליו יוטל יהב-טגן על מאה פרוטות. הפעם אתם באים להעמיד את הדבר על שמונים פרוטה, ואני רגיש מאד לבקרת צבורית. אני בעד הקו הקונסרבטיבי של מאה פרוטות. אני מבקש לדחות את ההצבעה בענין זה לסוף הישיבה.

י. ברר:

אני מסכים אתך כי הטלת מס על מים, סודה וסוכר איננה טובה, ועל כן גם ביקשתי למחוק את הסעיף הזה ומבקש זאת גם עתה. אולם מתפקידה של וועדת המסנה היה לא להחליט אם להטיל אם לא להטיל, אלא איך להטיל. הגענו למסקנה כי ענין הפרשי המחירים הוא סלאכותי לסדי. הוא הדין באשר לקיבול הבקבוק. לי ברור שחובה עלינו לעודד נוזל שיש בו סוכר ולבכרר על נוזל שיש בו סכרין, ומבחינה זו הצעה זו היא יותר גמישה.

הינ"ר י. גנרי:

אני מקבל את הצעתו של חבר הכנסת רובין לדחות את ההצבעה לסוף הישיבה.

ס ע י ף 34 - י י ן

מר ז. שכטר:

יש להוסיף סעיף (א) האומר: יהב טגן של 70 פרוטות יוטל על כל ליטר יין שמשקלו הסגולי עולה על 1006, לרבות יין אליקנט, וכן על יין הדורים המיוצרים בתרופה הקובעת.

הצבעה

סעיף (א) בסעיף 34 - בתקבל.

מר ז. שבת:

אני מבקש להוסיף בסוף פרק ההגדרות,
פרק ראשון את הפסוק הבא: "לכל מונח
אחר תהא המשמעות שיש לו בפקודה".

ה צ ב ע ה

ההצעה להוסיף הפסוק "לכל מונח"
אחר תהא המשמעות שיש לו בפקודה" - ב ת ס ב ל ה.

ס ע י פ 39 - חשטל

היו"ר י. גורי:

שמענו הסברים טפי מר שפירא שאין הוא
רואה כל אפשרות לדירוג ולהפרדה בין
משפחות שיש להם מונח משותף. זה חל גם על קיבוץ.

לטענה ביקש מר שפירא להיות מוזמן
לדוערת הכספים לא לצורך חוק זה אלא בכדי להשטיע את ביטוי שיש
להטיל על גז שער יותר קטן של יהב-מגן מאשר על חשטל, כי הדבר
עלול לפגוע באינטרסים של חברת החשטל.

אני כשלעצמי חושב שיש להעלות את שער
יהב-הגז על ק"ג בז מחסימים פרוטה ל-75 פרוטה, ובייחוד כאשר באופן
מסתמנת תוספת של 10 על קילווט חשטל, כי אז יגיע הפער למאתים וחזו.
אמרנו לו כי לגבי חשטל בהגזו אחרת מאשר לגבי הגז על ידי שחרור
2,500 ל"י והראשונות מכל היטל, אולם על כך השיב כי ה-2,500 ל"י
הם למאור ולא לביטול או חימום, והסכנות הצפויות לחברת החשטל הן
דווקא בשטח הביטול והחימום.

י. כדר:

אני מבין לרוחו של מר שפירא, אולם חייב
אני להתחשב גם ברעתו של הצרכן. אין לנו
יכולים להיענות לבקשות סטוב זה. להצעות כאלה, למט כזה יש שם
בחוקי המדינה הקרוי: קרן השוואה, וטס זה - מסוד. אילו היו חברות
הגז מעלים את המחירים ב-50 פרוטה הק"ג היה מר שפירא מרוצה למדי.
הוא איננו מרוצה לאור המחירים הזולים של הגז בארץ.

היו"ר י. גורי:

אין הטל דומה לנחטל. דועדה זו היושבת
עכשיו כבר התייצבה על דרך זו. כך בהגזו

בענין המשקאות הקלים.

מ. סלמרי:

אין לשנות עכשיו עם סיום הדיון את
שערי ההיטלים שקבענו. יתכן ששגינו,
יתכן שמר שפירא היה משכנע אותנו, אולם מידת ההגיון מחייבת לא
לערוך עכשיו שינויים.

א. אפרתי:

גם אני חושב שאין לשנות עכשיו.

ח. רובינ:

אני רוצה לשאול שאלה אחרת: מה יהיה
עם הפסוד שקבענו של 2,500 ל"י אם
מחיר החשטל יעלה. ברגע שיעלה מחיר החשטל אין מקום להיאחז בפיניטום
זה של 2,500 ל"י שקבענו.

היו"ר י. גורי:

לא זו השאלה העומדת בפנינו עתה.

הנחלט: לא להעלות את שער יהב-המגז על גז.

היו"ר י. גורי:

כפי שכבר אמרתי הודיע מר שפירא כי אין
הוא רואה אפשרות להפרדה בין משפחות
שיש להן מונח משותף. אולם בכל זאת צריך להבטיח שמשפחות המנוברות
למונה אחד תהיינה פטורות מפיניטום הצריכה. הדבר כרוך בקשיים רבים,
אולם צריך למצוא לזה פתרון.

י. גור:
איני חומך בהצעה זו, אולם אני מציע
נוסחה האומרת: שר האוצר רשאי באישור
וועדת הכספים של הכנסת להחליט על הקלות ביהב-טגן על חשטל במקרים
שמצבה נחזק משרת מספר משפחות העולה על הטיביטום שייקבע בצו.

ז. צור:
ניסוקיו של סר שפירא היו שקולים למדי,
ברור כי החלטה זו חוסמת את הדרך
להעלות את מחיר החשטל. האם אין מקום לפנות לממשלה ולבקש טמנה
לקחת את ענין החשטל חזרה?

היר"ר י. גור:
אני מציע לך לא להציע הצעות כאלה.
ניגש להצבעה.

ה. רובינ:
אני מציע לדחות ההצבעה לסוף הישיבה.
עלי להתייעץ עם החברים בענין זה.

היר"ר י. גור:
לא דומה ענין החשטל לענין משקאות קלים
מבחינת הפרוצדורה. בנוגע לחשטל לא חודש
דבר, על בעיית המונה המשותף ידענו, על בעיית הקיבוץ ידענו, ולמה
לצר לדחות עתה את ההצבעה?

ה. רובינ:
לא התנגדתי עד עתה לענין החשטל. אם לא
יוכנסו שינויים בענין המשקאות הקלים
לא אסתייג גם בענין החשטל. אם כן - אסתייג גם בענין החשטל.

היר"ר י. גור:
הרי כבר הצבענו בענין החשטל.

ה. רובינ:
אבקש את היר"ר לעשות חסד עמדי, ולשמור
לי הסתייבות לסעיף המהותי של חשטל שיתכן
ואזדקק לה.

היר"ר י. גור:
אתה מבקש ממני לעשות עמך חסד, אך איני
יודע אם יכול היר"ר בזכותו הוא לעשות
כזאת. אני שומל את חברי הוועדה.

א. בהיר:
איני חושב שישנה זכות כזאת ובעיקר
לבני טעיף שכבר הוצבע עליו, אולם יחד
עם זה אני חושב שוועדה יכולה להיענות לבקשת חבר.

פ. חזני:
מבלי לקבוע כל תקדים.

היר"ר י. גור:
טוב, אנו דוחים את ההצבעה.

אנחה ליצר הכנסת בהיר.

א. בהיר:
(קורא הצעתו)
ברגע שהכנסנו לסעיף 1 של החוק את
הסכום של 75 מיליון זה כאילו מכה, אבל יחד עם זה, לאחר שמחקנו
את סעיף 41 נדמה לי שצריך להיות ברור בזמן קבלת החוק כי אנו רוצים
לקבל 75 מיליון ל"י טיהב-טגן. לי נדמה כי יש בזה צד חיובי.

היר"ר י. גור:
אני מתנגד לכך מתוך שני ניסוקים:
(א) אין בזה צורך כי אם תרצה הממשלה -
הרי תוכל לבוא לכנסת; (ב) זה מצמצם את הענין.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת בהיר - לא בתקבלה.

ס. חזני:
אולם אני מבקש שהיר"ר שכאשר יביא את
הענין בפני הכנסת יציין כי אנו מקווים
להכנסת של 75 מיליון ל"י.

א.ס.

אם כבוד היו"ר יודיע על כך - תהיה לי רשות להודעה.

י. ברנ:

לא אמרתי כי אודיע.

היו"ר י. גורני:

בסוף יש לכתוב כי תחילתו של חוק זה תהיה ביום לאחר קבלת אישורו בכנסת.

מר ז. שכטר:

ה צ ב ע ה

ההצעה - ג ת ס ג ל ה.

יש לבטל בחוק את כל הצווים הבאים להטיל את ההיטלים.

ח. רובין:

אין בכך צורך כי האוצר הבטיח שיוציא צו כי תקפם של הצווים שהוציא יפקע בעת

מר ז. שכטר:

תחולתו של חוק זה.

אני מציע להכניס זאת לגוף החוק.

ח. רובין:

הוועדה יכולה לחייב את משרד האוצר להוציא צו שיקבע כי הצווים שהוצאו

מר ז. שכטר:

בטלים.

הצעתי השנייה: להודיע בחוק התקציב כי ההכנסה שבאה מהצווים שהוטלו לפני תחילתו

ח. רובין:

של חוק זה תצורף ליהב-סגן.

הצעתו של חבר הכנסת רובין - נתמבלה.

יש לנסח סעיף 43 כך: "פקודת הטסים (גבייה) לטעם סעיף 12, תחול על גביית כל סכום שחייבים בו לפי הפרק היבני וסעיפים 47 ו-48".

מר ז. שכטר:

ההצעה נתמבלה.

אנו עוברים לחוק התקציב.

היו"ר י. גורני:

ס ע י ף 1 ו-2
=====

אני מציע לטחוק את הטלים, נוסף לסכומים שהממשלה רשאית להוציא ובסעיף 2 לכתוב: "אוסדן הכנסות המדינה הנוספות לכיסוי תקציב הבטחון הוא לפי התוספת הראשונה בחוק זה 50.000.000 לירות."

י. ברנ:

אני מציע לנסח סעיף 2 כך: "אוסדן הכנסות המדינה הנוספות לכיסוי תקציב הבטחון הנוסף הוא חמישים מיליון ל"י בהתאם לחוק יהב-סגן והצווים המפורטים דלתן". כגון יבוא פירוט הצווים ללא יוצא דופן הכלל.

ח. רובין:

אני מציע: "אוסדן הכנסות... יהיה כמפורט בתוספת". ופה יבוא תיקון קטן

י. סרנאיני:

א.מ.

האומדן 10 מיליון ל"י שהוצאת אגרות חוב, 5 מיליון ל"י קיצוץ מהתקציב הרגיל (פרט למשרדי בטחון, משטרה, חינוך וטעוד), 6 מיליון ל"י מתקציב הפיתוח, 4 מיליון ל"י מסעיף המיסון.

אשר למסי עקיפין. מסי ישירים ועקיפין יחד 25 מיליון ל"י, ואת החשבון עוד אערוך.

א. בהיר: האם לא כדאי לכתוב: נוסף לתקציב 1956-57 ותקציב מספר 2 ?

ב. חנני: האזרח כבר שכח בינתיים כי אשרנו בזמנו 25 מיליון ל"י נוסף לתקציב הבטחון הרגיל עלינו למצוא דרך לרעבן את זכרוננו של האזרח שאושרו כבר 25 מיליון ל"י.

הינ"ר י. גורני: אנו יכולים להודיע על כך מעל במת הכנסת ולתת לזאת פרטומת.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת בדר - לא בתקבלה.

הצעת חבר הכנסת סוזאייב - לא בתקבלה.

הצעת חבר הכנסת סנה, אין תומכים - לא בתקבלה.

ההצעה, כפי שנוסחה ע"י הממשלה - בתקבלה.

ס ע י ף 3
=====

ה צ ב ע ה

סעיף 3, כפי שנוסח ע"י הממשלה - בתקבלה.

ס ע י ף 4
=====

י. גורני: (א) אני מציע לכתוב במקום, שר המוצר את המלה, "הממשלה" כמו באשר הסעיפים התקציביים.

(ב) כן אני מציע להוסיף בסוף המשפט את המלים: "החלטת וועדת הכספים תפורסם ברשומות".

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת בדר לפרסם ברשומות - בתקבלה.

הצעתו של חבר הכנסת בדר לכתוב, "הממשלה", - לא בתקבלה.

ס ע י ף 5
=====

ה צ ב ע ה

סעיף 5, כפי שנוסח ע"י הממשלה - בתקבלה.

ס ע י ף 6
=====

ה צ ב ע ה

סעיף 6, כפי שנוסח ע"י הממשלה - בתקבלה.

ס ע י ף 7
=====

ה צ ב ע ה

סעיף 7, כפי שנוסח ע"י הממשלה - בתסבל.

הי"ר י. גורי: אני מכריז על הפסקה.

(הוכרזה הפסקה)

הי"ר י. גורי: אנו מצביעים על הצעות וועדת המסנה בענין משקאות קלים.

ה צ ב ע ה

בעד הצעות וועדת המסנה 7 -
נגד 4 -

הצעות וועדת המסנה בענין משקאות קלים - בתסבל.

ח. רובין: אני מבקש לרשום לי הסתייגות.

ז. סוזאייב: אני מבקש לרשום לי הסתייגות.

י. בדר: אני מבקש לרשום לי הסתייגות.

הי"ר י. גורי: אנו ניגשים להצבעה על חשמל.

ה צ ב ע ה

ב ת ס ב ל

ח. רובין: אני מבקש רשות הודעה.

בציגי אחדות העבודה פועלי ציון ומפ"ם בוועדת הכספים הצביעו בעד חוק יהב-טגן לסעיפיו השונים. בהגנו כך מתוך אחריות לצרכי הבטחון ש"יהב-טגן צריך לספק, למרות המבנה והדרוג שלו שאינו פרוגרסיבי מספיק מבחינת העול המוטל על שכבות האוכלוסיה השונות בהתאם למצבן הסוציאלי.

אמנם תוך הדיונים בוועדת הכספים הוכנסו מספר תיקונים, אולם אף לאחריהם מתח הדירוג לגבי בעלי הכנסות נמוכות בשאר גבוה ביחס, ובדרגות הגבוהות נמוך ביחס, וכן פוגעים מסי העקיפין וביניהם המסים על משקאות קלים שהוכנסו ממש ברגע האחרון בעיקר בציבור העובדים ודלת-העם.

הי"ר י. גורי: אל תיצור רושם מוטעה כאילו זה הופיע ברגע האחרון.

ח. רובין: אדוני יכול להודיע הודעה נגדית.

אנו רואים בטובה זה של המס הופעה חד-פעמית, שאינה צריכה לשמש בשום פנים ואופן תקדים במדיניות המסים. הצבענו כאמור בעד החוק, על אף זה שהצעותינו לחלוקה יותר צודקת של המס לא באו על ספוקם מכל מקום לא על ספוקם המלא מתוך התחשבות עם צרכי הבטחון הדחופים שצבור הפועלים ישא בעולו בכל זמן ובכל תנאי.

הינ"ר י. גורי:
אני רוצה לקבוע שאני חולק על העובדה שענין
היטל יהב-המגן על טשקאות קלים הופיע ברגע
האחרון. ברגע האחרון הועלו אך ורק השינויים לאור החלטותיה של וועדת
מסנה של וועדת הכספים.

א. בהיר:
אני מבקש את הינ"ר לדאוג לכינוס וועדת הכספים
בקשר לתקציב הבטחון.

מ. חזני:
אני מצטרף להצעתו של חבר הכנסת בהיר, אולם אני
רוצה לבקש שלפחות למשך מספר שבועות לא תתקיימה
ישיבות וועדת הכספים טחון לימי הכנסת. חברי וועדת הכספים הם אנשי
ציבור ואנשי מפלגות ומוטל עליהם עול כבד. במשך 3-4 החדשים האחרונים
היינו כולנו עסוקים מדי בישיבות וועדת הכספים. הדבר הורס את האנשים ואת
עבודתם.

הינ"ר י. גורי:
תכננו לקיים את הישיבה בענין הבטחון היום בבוקר
בתל-אביב, אולם לאחר שהוברר לנו כי שר הבטחון לא
יוכל להיות בתל-אביב - אין לנו אלא לקיימה ביום ג'.
אני מציע לקיים ישיבה מיוחדת של וועדת הכספים
ביום א' למשל. אני לא טובן להתחייב למשך שבועות.

הישיבה ננעלה בשעה 15.23